

A cincea olimpiadă de lingvistică Asia-Pacific

9 – 23 aprilie 2023

Probleme

- Ascultați cu atenție supraveghetorii și urmați instrucțiunile acestora.
- Timpul efectiv de lucru este de cinci ore. Setul de probleme are șapte pagini și conține cinci probleme. Puteți rezolva problemele în orice ordine.
- În timpul probei, este interzisă folosirea oricăror dispozitive electronice, materiale scrise sau tipărite, precum și a oricărui ajutor din exterior.
- Dacă aveți întrebări în legătură cu oricare dintre probleme, ridicați mâna și întrebați unul dintre supraveghetori. Supraveghetorul va consulta membrii juriului înainte de a vă răspunde.
- Reguli pentru redactarea soluțiilor:
 - Nu copiați enunțurile problemelor.
 - Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate).
 - Folosiți doar fața foii de răspuns (nu scrieți și pe verso).
 - Pe fiecare foaie de răspuns scrieți-vă numele, numărul problemei și numărul foii de răspuns. Dacă folosiți mai multe foi pentru rezolvarea unei singure probleme, acestea trebuie numerotate consecutiv. De exemplu:

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	1 / 3

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	2 / 3

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	3 / 3

însemnând prima, a doua și a treia foaie (din trei) pentru a cincea problemă.

Altfel, rezultatele voastre ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

- Dacă nu se specifică altfel, trebuie să descrieți toate tiparele sau regulile pe care le-ați identificat în date. În caz contrar, soluția voastră nu va primi punctajul complet.

Setul de probleme trebuie ținut confidențial până la publicarea acestuia pe pagina oficială a APLO <https://aplo.asia>. Este interzisă divulgarea sau discutarea problemelor online până atunci.

Problema nr. 1 (20 de puncte) Se dau câteva forme verbale în yimas și traduceri lor în limba română:

1. impakulat	<i>Ei doi au mers.</i>
2. kapwapaykiat	<i>Voi doi ați dormit.</i>
3. nayat	<i>El a venit.</i>
4. kapayat	<i>Noi doi am venit.</i>
5. antpukularm	<i>Ei doi aproape au mers.</i>
6. taṅkulkrarum	<i>Ei toți nu v-au tăiat pe voi doi.</i>
7. nakratut	<i>El ne-a omorât pe noi toți.</i>
8. taṅkrapaykiarm	<i>Noi doi nu am dormit.</i>
9. ipwawat	<i>Voi toți ați plecat.</i>
10. antkaypaykiarum	<i>Noi toți aproape am dormit.</i>
11. antṅkrankularm	<i>Voi doi aproape ați mers.</i>
12. antnantut	<i>Voi toți aproape l-ați omorât pe el.</i>
13. takulwaykrm	<i>Ei doi nu v-au cumpărat pe voi toți.</i>
14. tanankularum	<i>Voi toți nu ați mers.</i>
15. naṅkrakrat	<i>El ne-a tăiat pe noi doi.</i>
16. antkaykrarm	<i>Noi toți aproape i-am tăiat pe ei doi.</i>
17. nananwaykt	<i>Voi toți l-ați cumpărat pe el.</i>

(a) Una dintre formele verbale de mai sus are două traduceri posibile în limba română. Indicați care este aceasta și scrieți cealaltă traducere.

(b) Traduceți în limba română:

18. **ipapaykiat**
19. **antṅkrankrarm**
20. **tapuyat**

(c) Traduceți în yimas:

21. *El aproape a plecat.*
22. *Noi doi nu l-am omorât pe el.*
23. *Ei toți nu ne-au cumpărat pe noi doi.*
24. *Voi doi aproape i-ați omorât pe ei toți.*
25. *Ei doi v-au tăiat pe voi toți.*

△ Yimas face parte din familia limbilor sepik inferior. Este vorbită de aprox. 300 de persoane în satul Yimas din Papua-Noua Guinee.

ṅ = n din *cangur*, w = u din *nouă*, y = i din *iar*.

— Vlad A. Neacșu, Tamila Kraștan

Problema nr. 2 (20 de puncte) Se dau câteva construcții în kutenai și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie:

1. ?a·k†u	a. <i>cerb-cu-coadă-albă tânăr</i>
2. ?a·k†aṁnam	b. <i>os</i>
3. ?a·ki†miyit	c. <i>vreme rea</i>
4. ?a·ki†wi·nam	d. <i>zăpadă</i>
5. ?a·knuq†u†aṁ	e. <i>este din nou nervos</i>
6. ?a·kwum	f. <i>Mica Burtă Puternică</i>
7. ?a·q†a	g. <i>inima cuiva</i>
8. ?a·qatnananam	h. <i>stomac</i>
9. ᶑmakwumnana	i. <i>interior</i>
10. †a suki†miyitni	j. <i>este orb</i>
11. †a sani†wi·ni	k. <i>piegani</i>
12. †it†i†ni	l. <i>acvilă americană</i>
13. kamnuq†uqatnana	m. <i>coada scurtă a cuiva</i>
14. mak	n. <i>este din nou însorit</i>
15. maknana	o. <i>capul cuiva</i>
16. san†a	p. <i>jeton</i>
17. sani†miyit	q. <i>cer</i>

Puteți ignora prefixul **?a·k** și variantele sale, **?a·** și **?a·q**. Funcția acestuia nu este încă înțeleasă, însă se știe că nu contribuie la înțelesul cuvântului. Nu veți fi depunțați pentru includerea (corectă sau greșită) sau omiterea prefixului **?a·** / **?a·k** / **?a·q**.

(!) O explicație suplimentară, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi punctată.

(a) Determinați corespondențele corecte, știind că **†itᶑmakqa·ni** înseamnă *este slab*.

(b) Care sunt cele două sensuri ale lui **†a**?

(c) Traduceți literal în limba română:

18. **?a·qatwum†a** *rochie*

19. **†a†it†u** *primăvară*

(d) Traduceți în limba română:

20. **†itqatni**

21. **?a·ki†wi·nana**

(se continuă pe pagina următoare)

(e) Traduceți în kutenai:

22. *stomacul bun al cuiva*

23. *ochi*

△ Kutenai este o limbă amerindiană izolată, vorbită de mai puțin de 100 de persoane în Idaho și Montana (SUA) și în Columbia Britanică (Canada).

ʔ, ʈ, ɕ, k și **ɪ̃** sunt consoane. Semnul **·** marchează lungirea vocalei precedente.

Acvila americană este o pasăre de pradă de talie mare cu pene albe pe cap și pene maro pe corp. *Mica Burtă Puternică* este un nume de persoană. *Pieganii* sunt un trib inamic care a obținut primii săi cai de la tribul kutenai, înainte ca relațiile dintre aceștia să se răcească. *Jetoanele* sunt niște piese de os, lemn sau piatră, folosite pentru diferite jocuri. — *Jerome Jochems*

Problema nr. 3 (20 de puncte) Se dau câteva numere în kobon și valorile lor numerice. Unele dintre aceste numere pot fi exprimate în kobon în două moduri, dintre care doar unul este dat:

- 1 **wañig nibö**
- 4 **yigwo milö**
- 7 **mudun**
- 11 **agip**
- 17 **mudun böŋ daŋ**
- 18 **kagoł böŋ daŋ**
- 21 **yigwo aŋ nibö böŋ daŋ**
- 22 **ñinjuöl ado gi da yigwo**
- 25 **ñinjuöl ado gi da mamid**
- 46 **ñinjuöl mihöp ado gi da kagoł**
- 60 **ñinjuöl mihöp ado gi da yigwo milö böŋ daŋ**

(a) Scrieți următoarea egalitate cu numere:

yigwo × ñinjuöl ado gi da kagoł böŋ daŋ = ñinjuöl mihau nigaŋ ado gi da raleb böŋ daŋ

(b) Scrieți în kobon în toate modurile posibile: 8, 19, 23, 53, 61, 66.

△ Kobon face parte din ramura madang a familiei limbilor transneoguineene. Este vorbită de aprox. 10 000 de persoane în Papua-Noua Guinee. — *Vlad A. Neacșu, Michał Boroń*

Problema nr. 4 (20 de puncte) Se dau câteva propoziții în inanwatan și traducerile lor în limba română:

1. Idabe meqebi.
<i>Uliul vorbește.</i>	7. Ato ewai buqaritawodawo.
<i>Acest șoarece aparține scriitoarei.</i>
2. Murowo nasabi.
<i>El va plânge în râu.</i>	8. Qibiro aga qido meriqaqabe.
<i>Mama țestoasei ne mușcă.</i>
3. Qotoqoware nesabi.
<i>Fiul lui va dormi.</i>	9. Qeqake osoi buquro meqaqabi.
<i>Acel cacadu mușcă taroul.</i>
4. Buquro obosabe.
<i>Ea va lovi taroul.</i>	10. Ewaidaga medo aga qide meseebi.
<i>Tatăl acestui șarpe îl taie.</i>
5. Bidora meraqaqabi.
<i>El mă mușcă pentru scroafă.</i>	11. Uto aga qidera naqaqasabi.
<i>El mă va mușca pentru tatăl peștelui.</i>
6. Maroqo moootebe.
<i>Sora lui se îmbolnăvește.</i>	12. Peraqote aga maroqo merabe.
<i>Sora diavolului plânge.</i>
13. Naqido aga medo noosabe.
<i>Șarpele mamei mele va cădea.</i>	
14. Idabe esai buqaritawo aga qotoqowaredaso.
<i>Acest uliu aparține fiului scriitoarei.</i>	
15. Qido naqotoqoware aga meqarowo obosabe.
<i>Mama lui îl va lovi în casa fiului meu.</i>	
16. Qeqake aga qotoqoware qido aga medora meriobobi.
<i>Fiul cacaduului ne lovește pentru șarpele mamei lui.</i>	
17. Taragaro ewai ovoidaga mesidao aga bide aga qidodawo.
<i>Acest lac aparține mamei vierului acelei femei.</i>	

(a) Traduceți în limba română:

18. **Meqaro ewai naqidedawo.**
19. **Ato ewaidaga utora qesabe.**
20. **Niqido aga bide moobobi.**
21. **Idabe osoidaga peraqote aga meqarowo meroobi.**

Una dintre propoziții are două traduceri posibile. Scrieți-le pe amândouă.

(b) Traduceți în inanwatan:

22. *Scroafa doarme.*
23. *Acel diavol ne va lovi pentru fiica noastră.*
24. *Acel taro aparține fratelui lui.*
25. *Tatăl acestui bărbat îl lovește în acel râu.*
26. *Țestoasa scriitorului mă taie în lac.*

△ Inanwatan face parte din grupul doberai sudic al familiei limbilor transneoguineene. Este vorbită de aprox. 800 de persoane în provincia Papua de Sud-Vest, Indonezia.

Vierul și *scroafa* se referă la masculul și respectiv femela porcului. *Cacaduul* este o pasăre. *Taroul* este o legumă.

— Kazune Sato

Problema nr. 5 (20 de puncte) Se dau câteva propoziții în kombai și traduceri lor în limba română. Pentru majoritatea propozițiilor se dă, între paranteze drepte, un exemplu de context în care aceste propoziții ar putea fi folosite:

1. **Khuro khemomofa na babamano.**
Prietenii unchiului lui sunt de obicei în junglă [bând ceai].
2. **Nare leikhe?**
Tatăl meu este acolo [dormind în patul lui]?
3. **Dodo nalana gwari lei.**
Șarpele soției mele este în copac [odihnindu-se pe o creangă].
4. **Areya la leikhe?**
Soția tatălui este acolo [internată în spital]?
5. **Elo khuro namomo leno.**
Unchii mei sunt în jungla de pășări [vânând mistreți].
6. **Khemakhü lekhe?**
Câinele lui este acolo [lătrând la un copac]?
7. **A dodofa gwari leino.**
Șerpii de copac sunt în casă [târându-se].
8. **Afa makhü lenokho?**
Câinii de casă sunt acolo [stând la poartă]?
9. **O khenareye e bakha?**
Păsărea tatălui lui este în apă [spălându-se]?
10. **A khalakha amiya lei.**
Viermele de yam este în casă [pe podea].
11. **Namiyaye edolo nane banokho?**
Păsările mele sunt pe fructul viermelui meu [stând pe el și ciugulind din el]?
12. **Dodo nanaya a le.**
Casa prietenului meu este în copac.
13. **Namiyo leileima.**
Copilul meu este de obicei acolo [în pătuț].
14. **Khela yarimo naramu lei.**
Castravetele meu este în grădina păsării lui [pe masă].
15. **Dodofa a la babamakha?**
Soția este de obicei în casa din copac [împletind coșuri de nuiete pe podea]?

(a) Traduceți în limba română:

16. **Okha yarimo miyo bano.**
17. **Nano khelana amiya leileimakha?**

(b) Traduceți în limba română și dați un exemplu de context, similar celor de mai sus:

18. **Nadodo miyo lelema.**
19. **Nala babamakha?**

(se continuă pe pagina următoare)

(c) Traduceți în limba română în toate modurile posibile:

20. **Khekhuro khena leno.**

(d) Traduceți în kombai:

21. *Viermii lui sunt pe fructul lui.*

22. *Copacul tatălui este acolo [în picioare]?*

23. *Casele mele sunt în jungla prietenului.*

24. *Câinele meu este de obicei în junglă [alergând]?*

⚠ Kombai face parte din grupul greater awyu al familiei limbilor transneoguineene. Este vorbită de aprox. 6000 de persoane în provincia Papua de Sud, Indonezia.

Yamul este o legumă.

kh, **gw** și **y** sunt consoane. **ü** se pronunță ca **i**, dar cu buzele rotunjite.

— Farhan Ishraq, Jerome Jochems (consultant: Lourens de Vries)

Editor-șef:

- Vlad A. Neacșu

Editori:

• Gustavo Baracat	• Tamila Kraștan
• Hoju Cha	• Yuyang Liu
• Ethan Chi	• Tung-Le Pan
• Shinjini Ghosh	• Kazune Sato
• Jerome Jochems	• Chih-Chun Wang
• Minkyu Kim (editor tehnic)	• Henry Wu
• Tsuyoshi Kobayashi	• Jaeyeong Yang

Textul în limba română:

- Vlad A. Neacșu

Colaboratori externi:

- Simi Hellsten

Succes!

A cincea olimpiadă de lingvistică Asia-Pacific

9 – 23 aprilie 2023

Chestionar

Nume: _____

Centru de examen: _____

	1	2	3	4	5
Pentru care dintre probleme ați predat soluții?	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Care problemă v-a plăcut cel mai mult?	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Care problemă vi s-a părut cea mai grea?	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Care problemă vi s-a părut cea mai ușoară?	☐	☐	☐	☐	☐

Alte comentarii sau sugestii legate de APLO:
